

благодареніе на небесното провѣденіе, то не остави този народъ да загине до край. Огъ врѣме на врѣме ся появяваха помежду него мъже, които подобно на нѣкои въздушни феномени, ако и да гаснѣяха въ пространството на българскійтъ небосклонъ, но пакъ съсъ исчезваніето си оставяхъ нѣкои живителни лъчи на народното съзнание, тѣзи лъчи, като нѣкое плодотворно сѣме, хвърлено въвъ земята, дадохъ плодътъ на народното събужданіе. Българинътъ дойде въвъ съзнание, захвана да учи матерното си нарѣчіе и да проумѣва онова, щото учи. Думитъ на Божественныйтъ наставникъ: *любите другъ друга, идеже бо еста два или трие собраніи во име мое, ту есмь посреди ихъ*, екнаха въ ушитѣ му и всѣкий отъ насъ съ душевно наслажденіе видѣ, че за малко врѣме изъ отечеството ни захванаха да ся въздигатъ народни училища, незаконныйтъ гръцкій языкъ ся замѣсти съсъ матерныйтъ; навсѣкадѣ изъ по главниѣ градове ся отхориha читалища, основаха ся женскы дружества, отъ които всѣко едно споредъ силитѣ си и срѣдствата, съ които разполага не малко спомагатъ за народното единство, за умственното му развитіе и за неговиятъ нравственъ напрѣдъкъ. Но най поразително доказателство за чудесното дѣйствіе на любовта и съгласіето служи църковный пашъ въпросъ. Ако простодушныйтъ нашъ народъ не беше въодушевенъ и не ся подържаше и подкрѣпяше отъ двѣтъ тѣзи добродѣтели, то той имаше ли сила да ся бори съ своитѣ разяпени и отъ всѣка страпа силни противници! Можеше ли устоя твърдъ и непоколебимъ въвъ своитѣ убѣжденія, когато за малко едно врѣме го нападнаха, като нѣкои алчни чудовища чуждоstrанни пропаганды, и всѣка една отъ тѣхъ ся силѣше какъи по привлекателны срѣдства да употреби, щото, като прѣдолѣе надъ неговото про-